

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-91-4-11>

**THE PROSOPOGRAPHIC PORTRAIT AS A METHOD
OF RESEARCH OF ODESA CITY MAYORS' PERSONALITIES
OF THE SECOND HALF OF XIXTH - THE BEGINNING
OF XXTH CENTURIES**

Herasymenko V. V.

Post-graduate student at the Department of Ukrainian History

Odesa I. I. Mechnikov National University

Odesa, Ukraine

Modern historical science is gradually saturated with the latest methods, which are widespread in the world history research. Prosopography penetrated into it like a new wave and stirred up biography science, gave a new scale to the consideration of already familiar topics. In the context of studying the events of the past and their consequences, researchers need to reconstruct objectively and truthfully the pages of the lives of historical figures.

The researchers distinguish between individual prosopographic studies of prominent figures of a certain era and «group» prosopographic studies focused on the study of certain social groups. The latter approach provides material for generalization and making the «collective biographies». In this case, prosopography is interpreted as a study of the common items in a group of people acting in history (generic, professional, social, political) [23, p. 56].

Considering the achievements of the Ukrainian scientists, their works can be divided into several groups. In the works of T. Berezovska [4], T. Chubina [27], O. Gural [8] and L. Belinska [3], prosopography cooperates with the history of families. The researches of G. Bazhenova [1], S. Svitlenko [20], M. Tkachuk [25], L. Vovchuk [6], M. Bashly [2], I. Skakalska [21], N. Filatova and V. Rugal [26] focus on the study of different groups connected by common activities – teachers, doctors, military men, political, public and literary figures. Recently, the research emphasis has shifted to the creation of single prosopographic portraits, which is reflected in the publications of O. Spivachenko [22], N. Bulyk [5], Y. Stetsyk [24], M. Rohozha [18], Y. Dobrolyubska [9], I. Kuzmina [10]. The above-mentioned works qualitatively represent the use of prosopographic portrait as an opportunity to discover a new world of already familiar or unknown historical figures.

To study the mayors of Odessa in the second half of XIXth – early XXth centuries, one of the main methods to be used is the prosopographic method, which helps to create a collective description of the life style and occupations of the representatives of a certain social status, who occupied

the position of the city head during some period of time. A mayor appears as an individual with all his personal qualities and relationships with the outside world, and several individuals are presented as a community, united with mutual responsibility and mutual influence.

Depending on the subject, the results of the research can be of three types: 1) the reconstruction of a person's prosopographic portrait; 2) the creation of a collective biography of several persons, united by common factors; 3) the description of the lifestyle and occupations of the representatives of definite social statuses [12, p. 424]. The research will include two last types.

Semen Vorontsov [14], Mykola Novoselskyi [17], Hryhorii Marazli [16], Valerian Lihin [19], Pavlo Zelenyi [11, p. 19], Petro Kryzhanovskyi [15], Vasyl Protopopov [13, p. 237], Mykola Moiseiev [7] and Boris Pelikan [11, p. 185-187] were city mayors of Odessa during 1863-1914. Nowadays every citizen of Odessa knows the names of S. Vorontsov, M. Novoselskyi, H. Marazli, but only occasionally people can say something about these people. The names of the other city heads remain a mystery even for scientists.

Using all available sources – acts, archive documents, press publications, memoirs, diaries – the usual biographies of mayors are beginning to take on different shades. Historical events during the city heads' activities became catalysts for changes in the vector of views. The influence of the environment and the family also leaves an imprint on the inner world and behavior of these historical figures. In the course of the research, it is necessary to reflect the transformation of personalities due to the position of the mayor, taking into account the changes in the responsibilities of city heads under the City Regulations of 1863, 1870, 1892.

All the represented personalities came from noble families. The only fact, which is still unknown concerns mayor V. Protopopov. And they all received a good higher education: most – law, although there are representatives of the faculties of mathematics and philosophy. M. Novoselskyi, P. Kryzhanovskyi and V. Protopopov had the degree of Candidate of Sciences, but the most distinguished personality turned out to be professor of mathematics and mechanics V. Lihin, who created his own scientific school. Their families supported them in public affairs – their wives took part in the beneficial activity concerning the educational institutions and women's courses, they were among the members of charitable societies. The political views of the mayors of Odessa depended on the life of the city and the country, ranging from the liberal-Ukrainophile P. Zelenyi to the conservative-chauvinist B. Pelikan. Basing on the above-presented research material, we can conclude that all the mayors were rather different and had various colourful features and peculiarities. But biographical information has still white spots. So, there is a need to continue studying and deepening this layer of scientific work.

References:

1. Баженова Г. Ю. Просопографічний портрет істориків імператорського варшавського університету (1869–1915 рр.). *УІЖ*. 2012. № 3. С. 106-121.
2. Башли М. Просопографічний портрет земських лікарів Бессарабії (кінець XIX – початок XX ст.). *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія «Історичні науки»*. 2017. № 37. С. 58-63.
3. Белінська Л. Бурачинські: просопографічний портрет роду. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2018. № 29. С. 121-126.
4. Березовська Т. В. Рід Аркасів: просопографічний портрет на історичному тлі доби: автореф. дис. ...канд. істор. наук : 07.00.01. Одеса, 2003. 18 с.
5. Булик Н. У Львові та поміж львів'ян: просопографічний портрет Тадеуша Сулімірського (1898–1983). *Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині*. 2018. Вип. 22. С. 426-453.
6. Вовчук Л.А. Просопографічний портрет іноземних консулів чорноморсько-азовського регіону Російської імперії (кінець XVIII – початок XX ст.). *Наукові праці. Історія*. 2014. Вип. 229. Т. 241. С. 46-53.
7. Герасименко В. В. Діяльність маловідомого міського голови Одеси М. І. Мойсеєва на сторінках «Известий Одесской городской думы» (1908-1913). *Інтелекція і влада. Серія: Історія*. 2018. Вип. 39. С. 35-50.
8. Гураль О. В. Джерельна база просопографічного портрета родини Старицьких (40-і рр. XIX ст. – поч. XXI ст.): автореф. дис... канд. істор. наук : 07.00.06. Київ, 2014. 16 с.
9. Добролюбська Ю. А. Борис Олексійович Шустов: портрет на фоні епохи. Одеса, 2020. 176 с. URL: <https://cutt.ly/Vgnp02j> (дата звернення 24.10.2020).
10. Кузьміна І. Підприємницька та сільськогосподарська діяльність барона М. Штейнгеля у II половині XIX – I половині XX ст.: просопографічний портрет. *УІЖ*. 2019. № 21. С. 70-89.
11. Малахов В. П., Степаненко Б. А. Одесса, 1900-1920. Одесса, 2004. 488 с.
12. Миронець Н., Старовойтенко І. Просопографія. *Спеціальні історичні дисципліни: довідник / Войцехівська І. (кер. авт. кол.), Томазов В., Дмитрієнко М. та ін. Київ, 2008. С. 424-431.*
13. Павловский И. Ф. Полтавцы: иерархи, государственные и общественные деятели и благотворители, 1914. 294 с.
14. Паламарчук В. Воронцов Семен Михайлович – одеський міський голова. *Південний захід. Одесика*. 2016. Вип. 20. С. 247-252.

15. Паламарчук В. Миський голова Петро Адамович Крижановський – «казковий принц, що має розбудити сплячу красуню Одесу». *Південний захід. Одесика*. 2017. Вип. 23. С. 208-212.

16. Решетов С., Ижик Л. Григорий Маразли. Одесса, 2012. 333 с.

17. Решетов С., Ижик Л. О доме городского головы Одессы Н. А. Новосельского. *Дерибасовская–Ришельевская: Одесский альманах*. 2013. № 54. С. 68-80.

18. Рогожа М.М. Уродженець Сіверщини В. М. Сварика: портрет в контексті просопографії. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2019. Vol. 1(53). P. 106-110.

19. Савельєва Є. В. Лігін В. М. Професори Одеського (Новоросійського) університету: біогр. словник : в 4 т. / відп. ред. В. А. Сминтина. Одеса, 2005. – Т. 3. С. 250-253.

20. Світленко С. Просопографічні джерела про діячів соціально-революційного народництва в Україні 70-80-х рр. XIX ст. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*. Київ, 1998. Ч. 2. С. 60-79.

21. Скакальська І. Просопографічний портрет українських вчених Західної Волині у першій половині XX ст. *Історія науки і біографістика*. 2015. № 3. URL: <http://inb.dnsgb.com.ua/2015-3/13.pdf> (дата звернення 24.10.2020)

22. Співаченко О. Просопографічний портрет Ф. Г. Стравінського в українському ракурсі (досвід реконструкції). *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2018. Вип. 40. С. 424-433.

23. Старовойтенко І. В. Просопографічний портрет особистості у контексті сучасних завдань біографічних та історичних досліджень. *Українська біографістика*. 2008. Вип. 4. С. 50-66.

24. Стецик Ю. Просопографічний портрет ченця Уманського василіанського монастиря. *Архітектурна та культурна спадщина історичних міст країн Центрально-Східної Європи*: колективна монографія / за ред. Р. Димчика, І. Кривошеї, Н. Моравця. Умань-Познань-Ченстохова. 2016. С. 147-159.

25. Ткачук М. Л. Викладачі Київської духовної академії: матеріали до просопографічного портрета. *Бібліографічний підхід у вивченні історії та спадщини Київської духовної академії (1819-1924)*. 2016. С. 4-55.

26. Філатова Н., Ругаль В. Герої Радянського Союзу – уродженці Вінниччини, загиблі на фронтах Другої світової війни: просопографічний портрет. *Військово-історичний меридіан*. 2020. № 1(27). С. 68-83.

27. Чубіна Т. Просопографія як метод історичного дослідження (на прикладі роду Потоцьких). *Вісник Дніпропетровського університету*. 2008. С. 240-244.